

(A) Хомеоморфизми круга

- (1) Нека је R_α ротација круга за угао α . Доказати да за свако $k \in \mathbb{Z}$ постоји непрекидна полуконјугација круга из R_α у $R_{k\alpha}$.
- (2) Дат је низ $2, 4, 8, 1, 3, 6, \dots$ (a_n је прва цифра броја 2^n). Да ли се у овом низу чешће појављује цифра 7 или 8 (да ли је $\lim_{N \rightarrow \infty} \frac{\#\{n | a_n = a, n = 1, \dots, N\}}{N}$ већи за $a = 7$ или $a = 8$)?
- (3) Доказати да за било који коначан низ децималних цифара постоји $n \in \mathbb{N}$ такво децимални запис броја 2^n почиње тим низом.
- (4) * Доказати да су R_α и R_β конјуговани хомеоморфизмом ако и само ако је $\alpha = \pm\beta \pmod{1}$.
- (5) Хомеоморфизам круга $f : \mathbb{S}^1 \rightarrow \mathbb{S}^1$ чува оријентацију ако за сваке три тачке $x, y, z \in \mathbb{S}^1$ које су поређане у позитивном смеру обиласка кружнице редом: x, y, z , исто важи за $f(x), f(y), f(z)$, а мења оријентацију ако су поређане редом $f(y), f(x), f(z)$. Доказати да хомеоморфизам круга или чува или мења оријентацију.
- (6) Подизање хомеоморфизма $f : \mathbb{S}^1 \rightarrow \mathbb{S}^1$ је сваки хомеоморфизам скупа $\mathbb{R}$ такав да важи $f \circ \pi = \pi \circ F$, где је $\pi : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{S}^1 = \mathbb{R}/\mathbb{Z}$ количничко пресликавање, $\pi(x) = \{x\} = x - [x] \in [0, 1)$. Доказати:
  - (а) пресликавање F постоји
  - (б) F је јединствено до на додавање целог броја
  - (в) ако f чува оријентацију, онда је F строго растуће и $F(x+1) = F(x) + 1$
  - (г) ако је F подизање пресликавања f , онда је F^n подизање пресликавања f^n за свако $n \in \mathbb{Z}$
  - (д) свако непрекидно строго монотono пресликавање за које важи $F(x+1) = F(x) + 1$ је подизање неког хомеоморфизма f круга $\mathbb{S}^1$ које чува оријентацију.
- (7) Нека је a_n низ реалних бројева за који важи

$$a_{m+n} \leq a_n + a_m + 1.$$

Доказати да је

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{n} = \inf_{n \in \mathbb{N}} \frac{a_n + 1}{n},$$

где инфимум на десној страни може бити и $-\infty$ (варијанта Фекетеове леме).

- (8) Нека је $f : \mathbb{S}^1 \rightarrow \mathbb{S}^1$ хомеоморфизам круга који чува оријентацију и F подизање хомеоморфизма f . Нека је $x \in \mathbb{S}^1$. Дефинишимо ротациони број подизања F као

$$\rho(F) := \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{F^n(x) - x}{n} = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{F^n(x)}{n}$$

и ротациони број хомеоморфизма f као

$$\rho(f) := \rho(F) \pmod{1}.$$

Доказати да $\rho(F)$ добро дефинисан (да лимес постоји у $\mathbb{R}$ и не зависи од $x \in \mathbb{S}^1$) и да $\rho(f)$ не зависи од подизања F .

- (9) * Изразити $\rho(F^k)$ и $\rho(F^{-1})$ преко $\rho(F)$.
- (10) Нека хомеоморфизам $f : \mathbb{S}^1 \rightarrow \mathbb{S}^1$ мења оријентацију. Доказати да f има тачно две фиксне тачке. Доказати да f^2 чува оријентацију и да је $\rho(f^2) = 0$.
- (11) Нека је $f : \mathbb{S}^1 \rightarrow \mathbb{S}^1$ хомеоморфизам круга који чува оријентацију. Доказати да је $\rho(F) \in \mathbb{Z}$ ако и само ако постоји фиксна тачка хомеоморфизма f , а $\rho(f) \in \mathbb{Q}$ ако и само ако постоји периодична тачка хомеоморфизма f .
- (12) Нека је $f : \mathbb{S}^1 \rightarrow \mathbb{S}^1$ хомеоморфизам који чува оријентацију такав да је $\rho(f) = p/q$ где су $p \in \mathbb{Z}$ и $q \in \mathbb{N}$ узајамно прости. Доказати да све периодичне тачке имају исти минимални период q .
- (13) Доказати да ако је $\rho(f) \in \mathbb{Q}$, и $f : \mathbb{S}^1 \rightarrow \mathbb{S}^1$ хомеоморфизам који чува оријентацију, тада свака орбита тежи периодичној, тј. да за свако $x \in \mathbb{S}^1$ постоји периодична тачка p таква да је

$$\lim_{n \rightarrow \infty} d(f^n(x), f^n(p)) = 0.$$